

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز چهارشنبه ۱۳ اسفند ماه ۱۳۰۹ * (۱۴ شوال ۱۳۴۹)

فهرست مذاکرات

(۱) تصویب صورت مجلس	(۴) شور اول عهد نامه مودت و اقامت بین ایران و چک اسلواکی
(۲) ارجاع بودجه ۱۳۱۰ مجلس بکمیسیون محاسبات	(۵) شور لایحه متمم لایحه انحصار تجارت خارجی
(۳) شور اول عهد نامه مودت بین ایران و لیتوانی	(۶) موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس يك ساعت و چهل دقیقه قبل از ظهر بریاست آقای دادگر تشکیل گردید

[۱ - تصویب صورت مجلس]

صورت مجلس یکشنبه دهم اسفند ماه را آقای مؤید احدی (منشی) قرائت نمودند *

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست؟ آقای طهرانی
 طهرانی - در لایحه عرض دارم
 رئیس - لایحه مطرح نیست. در صورت مجلس نظری
 است؟ (نمایندگان - خیر) صورت مجلس تصویب شد
 [۲ - ارجاع بودجه ۱۳۱۰ مجلس بکمیسیون محاسبات]
 رئیس - لازم است باستحضار آقایان برسانم که از
 طرف اداره مباشرت بودجه ۱۳۱۰ مجلس تنظیم شده
 است و به کمیسیون محاسبات مجلس فرستاده خواهد شد
 [۳ - شور اول عهد نامه مودت بین ایران و لیتوانی]
 رئیس - خبر کمیسیون امور خارجه راجع به عهد
 نامه مودت بین دولتین ایران و لیتوانی مطرح است
 خبر کمیسیون
 مقام محترم مجلس شورای ملی - کمیسیون امور خارجه
 عهدنامه مودت بین دولتین ایران و لیتوانی را مورد مذاکره

* عین مذاکرات مشروح سیزدهمین جلسه از دوره هشتم تقنینیه. (مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵)

بیرة تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه ششم اسفند که ضمن صورت مجلس خوانده شده است:

غائبین با اجازه - آقایان: تیمور تاش - اورنگ - عراقی - میرزا صادق خان اکبر - چاچی - رهبری - لاریجانی
 غائبین بی اجازه - آقایان: حاج محمد رضا بهبانی - آشتیانی - اعظم زنگنه - کاشانی - آنا رضا مهدوی - موقر - دکتر ضیائی
 دیر آمدگان با اجازه - آقایان: افخمی - ارکانی
 دیر آمدگان بی اجازه - آقایان: حاجی میرزا حبیب الله امین - اسدی - مسعودی - مسعود ثابتی

قرار داده و با اصلاح مختصری که در ماده ششم عهدنامه و تبدیل کلمه قرار داد بقرار نامه و نیز تبدیل طرز عملی به طرز عمل با موافقت نظر نماینده دولت بعمل آمد ماده واحده ذیل را برای تصویب مجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید.

ماده واحده - مجلس شورای ملی عهد نامه مودت مشتمل بر هفت ماده را که در تاریخ ۲۳ دیماه ۱۳۰۸ شمسی بین دولتین ایران و لیتوانی با مضاء رسیده تصویب و اجازه مبادله نسخ صحه شده آنرا بدولت میدهد

رئیس - خبر کمیسیون امور خارجه. شور اول مطرح است مذاکره در کلیات است. در کلیات اعتراضی نرسیده است رأی میگیریم بورود در شور مواد موافقین با ورود در شور مواد قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. در ماده اول اعتراضی نرسیده است راجع بماده دوم و سوم و چهارم و پنجم و ششم و هفتم هیچیک اعتراضی نرسیده است. رأی میگیریم بورود در شور دوم موافقین با ورود در شور دوم قیام فرمایند. (اغلب برخاستند) تصویب شد

[۴ - شور اول عهدنامه مودت و اقامت بین ایران

و چک اسلواکی]

رئیس - خبر کمیسیون امور خارجه راجع بعهدنامه مودت و اقامت بین دولت ایران و چک اسلواکی مطرح است:

خبر کمیسیون

مقام محترم مجلس شورای ملی - کمیسیون امور خارجه عهدنامه مودت و قرارداد اقامت بین دولتین ایران و چک اسلواکی را مورد مطالعه قرارداد در ماده نهم قرارداد اقامت کله (قرضه ها) به کمکها با توافق نظر نماینده دولت تبدیل و ماده واحده ذیل برای تصویب مجلس شورای ملی پیشنهاد میشود:

ماده واحده - مجلس شورای ملی عهد نامه مودت مشتمل بر پنج ماده و قرارداد اقامت مشتمل بر ده ماده را که در تاریخ بیست و نهم اکتبر ۱۹۳۰ مطابق با هفتم آبان ماه ۱۳۰۹ شمسی بین دولتین ایران و چک اسلواکی با مضاء

رسیده تصویب و اجازه مبادله نسخ صحه شده آنها را بدولت میدهد.

رئیس - آقای رهنما.

رهنما (مخبر کمیسیون) - در ماده واحده راجع بعهدنامه ایران و چک اسلواکی يك محذوفی است که باید اصلاح شود - نوشته شده عهدنامه مودت مشتمل بر ۵ ماده و قرارداد اقامت مشتمل بر ده ماده بعد از این عبارت جمله پرتکل ضمیمه حذف شده و باید اضافه شود

رئیس - عهدنامه مودت مطرح است در کلیات اعتراضی نرسیده است رأی میگیریم بورود در شور مواد موافقین قیام فرمایند.

(عده زیادی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد در مواد اول و دوم و سوم و چهارم و پنجم هیچگونه اعتراضی نرسیده است. رأی میگیریم بورود در شور دوم موافقین قیام فرمایند.

(عده کمیتری برخاستند)

رئیس - تصویب شد عهدنامه متعلق بقرار داد اقامت مطرح است. کلیات مطرح است. اعتراضی نرسیده است. رأی میگیریم بورود در شور مواد موافقین قیام فرمایند.

(عده قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد از ماده اول الی ماده دهم و پروتکل اختتامیه نیز اعتراضی نرسیده است رأی میگیریم بورود در شور دوم موافقین قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد

[۵ - شور لایحه متمم لایحه انحصار تجارت خارجی]

رئیس - خبر کمیسیون اقتصاد ملی راجع بانحصار تجارت خارجه مطرح است:

خبر کمیسیون

کمیسیون اقتصاد ملی در سه جلسه لایحه عمره ۱۳۱۴۷ دولت را در خصوص طرز عمل و اجراء قانون انحصار تجارت تحت شور و مطالعه در آورده نمایندگان دولت در هر سه جلسه حضور داشته و در شور و جرح و تعدیل لایحه مزبور شرکت نمودند و همچنین

نظریاتی را که تجار در خصوص لایحه متمم قانون انحصار داشتند و کتباً یا شفاهاً به کمیسیون اظهار داشته بودند مورد مطالعه قرار داده و اینک نتیجه مطالعات مزبور را در تحت ۱۶ ماده تقدیم مقام مقدس مجلس شورای ملی مینماید

ماده ۱ - برای اجرای ماده واحده مصوبه ۶ اسفند ۱۳۰۹ راجع بانحصار تجارت خارجی مواد ذیل تصویب میشود:

ماده ۲ - وارد کردن هر نوع محصولات طبیعی و یاصنعتی خارجه بایران مشروط بشرط حتمی صادر کردن محصولات طبیعی و یاصنعتی ایران در حدود قیمت صادرات مذکوره است. اعم از اینکه خود وارد کننده صادر کننده باشد و یا بتوسط دیگری صادر شده باشد

نفت و مواد نفتی و محصولات شیلات از این قاعده مستثنی بوده و صدور آنها مجوز ورود مال التجاره نخواهد بود.

رئیس - آقایان اظهار می کنند که قرائت لایحه ضرور نیست (صحیح است) مذاکره در کلیات است آقای وثوق.

آقا سید مرتضی وثوق - بنده موقعی که لایحه راجع بطبع اسکناس بمجلس آمد عقیده خودم را اظهار کردم و هنوز از این لایحه هم اطلاع نداشتم عرض کردم آن روز که تا توازن و تعدیل بین صادرات و واردات حاصل نشود موضوع ندارد حالا بحمد الله معلوم شد که دولت در صدور این کار بوده است و لایحه هم آورد بمجلس شورای ملی و ماده واحده هم تصویب شد و حالا هم متمم آن ماده واحده امروز مطرح است هر شخص وطن پرست و حساسی درجه اهمیت این قانون را میداند و بنده میخواهم عرض کنم در درجه اول اصلاحاتی که در این مملکت واقع شده است اول الغاء کاپیتولاسیون بوده است که جنبه حقوق سیاسی و اجتماعی این مملکت را تأمین کرده است. ثانیاً این قانون است که حقوق اقتصادی مملکت را تأمین میکند در این هیچ شبهه نیست ولی از نقطه نظر اهمیت این قانون همینطور که دولت هم بطور عادی

این لایحه را تقدیم مجلس شورای ملی کرده است و دوشوری است و فعلاً شور اول آنست در اطراف این امر هر قدر بیشتر صحبت بشود و بحث و مذاکره بشود البته بهتر است هم مردم بیشتر استفاده میکنند هم دولت بیشتر توضیحات میدهد و رفع بعضی شبهه ها خواهد شد. چیزیکه بنده در کلیات این لایحه میخواهم عرض کنم موضوع صادرات بود چون چند روز است قبل از روزی که ماده واحده بمجلس شورای ملی آمد يك مذاکرانی در بین هست در موضوع تعادل واردات و صادرات حرفی نیست ولی دولت چرا صادرات را بخودش در اینجا واگذار کرده است زیرا جنس که از مملکت صادر می شود باید هر کس آزاد باشد و حتی در گمرکات هم وسائل تسهیل از برای صدور جنس فراهم باشد و شاید هم اگر دولت بخواهد تشویق بکند از اشخاصیکه جنس ایران را صادر میکنند هیچ گمرک از آنها مطالبه و دریافت نکند و آنها را بانواع تشویقات تشویق کند چرا در این جا دولت صدور جنس را بخودش منحصر کرده است؟ روزی که ماده واحده میگذشت آقای وزیر محترم عدلیه يك توضیحاتی دادند و این طور بنده استنباط کردم که چون تجار داخلی ما که جنس صادر میکنند بطوری که باب بازار اروپا باشد صادر نمیکند و شاید اجناس صادره ما برود در بازار اروپا و لطمه بصادرات ما بزند لذا دولت میخواهد مراقبت کند نمونه هایی برای اجناس صدور تهیه نماید که تجار و صادرکننده گان از روی آن نمونه ها جنس تهیه و صادر کنند و اسباب ترقی و ترویج محصول ایران بشود ولی این موضوع را ممکن است در خود گمرکات دولت عملی کند و در هر موردی که شخصی جنسی صادر میکند چون باید از گمرک صادر کند البته گمرک آنها را کنترل کند هر جنسی که مطابق بازار اروپا و مطابق نمونه بود البته در صدور آزاد باشد و ممانعتی در صدور آنها نکنند هر کدام که نیست اصلاً ممنوع نمایند انحصار دیگر لازم نخواهد بود که برای این موضوع تنها فقط دولت صدور اجناس را بخودش منحصر کند این يك موضوعی است که باید در این باب يك توضیحات مفکفی داده بشود که رفع شبهه از اذهان بعضی موردین بشود. دیگر اینکه این لایحه

آن طوریکه آقایان اعضاء کمیسیون اقتصاد ملی آنرا تنظیم کرده اند بقیده بنده بیشتر مواد این لایحه حکم نظام نامه را پیدا کرده است نه قانون - چون بنده در موادش هم مراجعه کردم و در آن قسمت هائی هم که مخالفم یکی یکی بحث خواهم کرد عرض کنم بعضی چیزهای این قانون چون این قانون با آن اهمیت و عظمتی که دارد لازم نیست بعضی مطالبی که راجع با اجرای قانون و شرح اجرای قانون است که چه شکل باید اجرا شود آنها را هم در ضمن این قانون گنجانند و آنها را بنده در طرح مواد یکی یکی عرض آقایان خواهم رسانید این است که در این موضوعها خواهش دارم يك توضیح مفصلی داده شود که نظر دولت در خصوص انحصار جنس صدوری روی چه نظری است آیا روی همان نظری است که جنس را صادر کننده مطابق بازار اروپا تهیه کند یا نظر دیگری بوده است؟ اگر آن نظر بوده است که آن را ممکن است در خود گمرکات همانطوریکه عرض کردم بگمرکات امر بشود که خودشان این نظرها در همان جا اجرا کنند اگر يك جنس ناب بازار اروپا است اجازه میدهند و اگر نیست اجازه نمیدهند خوبست راجع باین موضوع يك توضیحات مفصلی بفرمایند که بنده قانع بشوم.

کفیل وزارت اقتصاد ملی - (آقای سمیعی) نماینده محترم

در قسمت لزوم تهیه و تصویب این قانون در تأیید نظریه دولت حرف زدند فقط موضوعی را که قابل توضیح دانستند و توضیح آن را تقاضا فرمودند این بود که چرا دولت صدور مال التجاره را بخودش اختصاص داده است (چند نفر از نمایندگان - آقا بلندتر) یعنی چرا انحصار صدور تجارت را بموجب این قانون بخودش داده است بنده تصور میکنم آقا بماده نهم این قانون توجه فرموده اند و برای اینکه مطلب روشن تر شود برای ایشان این ماده را می خوانم: (ماده نهم - باستانی مواردیکه دولت خود متصدی صدور محصولات ایران شده یا حق انحصاری صدور خود را عملاً بکس دیگر واگذار نماید صدور سایر اجناس مقید به هیچ قیدی جز الزاماتی که قانوناً در موقع صدور باید رعایت شود نخواهد بود) بنا بر این صدور مال التجاره از ایران

بتکالیف خود آگاه شوند این بود که ما حتی الامکان سعی کردیم بیشتر مطالب در قانون بیاید و در اینجا هم زیاد مذاکره و حلاجی درش بشود تا هم در اثر انعکاس مذاکرات این جا در خارج مردم مطلع بشوند و هم اینکه در نتیجه مباحثه و تدقیق معایب کار را بفهمیم باین جهت است که در خود قانون ناهدی که لازم بود طرز اجرائش را برای اطلاع عاوه نوشتیم و از این جهت بود که این قانون موادش زیاد شده است و بنظر بنده هم بد نیست و خوب هم است.

رئیس - آقای حاج میرزا حبیب الله امین .

حاجی میرزا حبیب الله امین - مخالفت بنده در کلیات این قانون البته متوجه باصل مقصود و منظور نیست اصل مقصود و منظور عبارت از تعدیل واردات و صادرات است و این مقصود را همه ماها تقدیس میکنیم بلکه تمام اهالی این مملکت باین پیشنهاد و این نیتی که از طرف دولت ابراز شده است نهایت مساعدت را دارند و حقیقتاً یکی از خوشبختی های ما بشمار میرود ولی چون این نیت مبتکراناً از طرف دولت بعمل آمده با اعتدال زیادی هم که مجلس شورای ملی بلکه تمام افراد مملکت بدولت حاضره دارند بقیده بنده بایستی که دست دولت در اجرای این قانون برای آزمایش و برای تجربه خیلی باز باشد زیرا که این موضوع موضوعی است که تاکنون در مملکت ما سابقه نداشته است و دولت هم البته يك تجربیاتی در عمل نکرده که این لایحه را تدوین کرده باشد فقط يك تحقیقات و مطالعاتی کرده است و تصدیق میفرمائید که مطالعه و تحقیق باعمل و طرز اجرا خیلی تفاوت دارد و بنده نگران هستم از اینکه این لایحه با این مواد عریض و طویل که يك قسمت از وظایف اداری و گمرکی و نظام نامه هم در دنبالش هست این در موقع عمل برای دولت اشکالاتی تولید بکند و این هم البته خوب نیست که هر یک روز يك مرتبه يك ماه يك مرتبه دو ماه يك مرتبه يك قانونی که بتصویب رسیده است آنرا بیاورند و دو مرتبه تغییراتی درش بدهند در صورتیکه اگر دست دولت باز باشد که در روی يك نظام نامه هائی که البته بایک مطالعات و دقتی برای اجرای این منظور و مقصود می نویسند باشد بهتر است و این

را هر روز می تواند اگر يك اشکالاتی در عمل بر خوردند آنها را اصلاح کند ولی در قانون نمی تواند اینکار را بکند از طرفی دیگر هم این را من باب مثل و نمونه عرض میکنم در این جا نوشته شده است منافع متعارفی از برای وارد کننده منظور میشود منافع متعارفی در اجناس بقدری متفاوت است که شاید يك جنس اگر صدی پنجاه هم منفعت بکند منفعت حسابی نکرده ولی يك جنسی اگر صدی پنج هم منفعت بکند منفعت حسابی کرده است مثلاً فلان تاجر اجناس شکستی (خوب بالاخره جزو ممنوعه که نخواهد بود و يك قدری لازم داریم) وارد میکند این هزار جا شکستی و معطلی در فروش و همه نوع اشکال در معامله دارد برای او و اگر واقعاً صدی بیست هم از این معامله منفعت بکنند در حقیقت صدی چهارم از برای او نمیشود اما تاجری که میلیون میلیون قد وارد میکند این اولاً از آن وقتی که وارد گمرک میشود و بمحض اینکه وارد خاک ایران می شود پول است مقدارش هم زیاد است زحمتش هم کم است همه هم طالب آن هستند بالاخره چیت هم همینطور است و صدی پنج هم که منافع منظور شود منافع کلی عاید خواهد داشت و اگر منفعت متعارفی را ما این جا بخواهیم قید کنیم دولت از برای هر جنسی يك رقم منفعت متعارفی معین کند که منفعت متعارفیش این است چیت این است نیل فلان است قد فلان است و این را البته شاید در عمل دولت محتاج شد که عملی نکند یعنی منفعت متعارفی را دید ضرورت ندارد یا خیلی مشکل است و خساراتی رسید یا بی ترتیبی هائی روی داد و نخواست عدل بکند البته وقتی در قانون بود ناچار است به آن عمل کند ولی وقتی که ما این را در قانون نگذاشتیم و دولت را مجاز کردیم که در ضمن عمل تجربیاتی در این باب بکند و آنچه که صلاح و صرفه مملکت تمام میشود در يك آتیه نزدیکی بعد از شش ماه هفت ماه يك قانون با تجربه بمجلس بیاورد بقیده بنده این هم از برای مملکت مفید است و هم از برای قانون گذار تا يك حدی رفع شبهه و تکرانی و آتیهها را میکند. بنابراین بنده معتقدم که فقط ما خوبست دو ماده

خوبست تغییر بدهند و جدا بکنند.

وزیر عدلیه - بیاناتی که نماینده محترم فرمودند از نقطه نظر حسن نظر و بنا بر اعتمادی که بدولت اظهار کردند در ضمن بیاناتشان البته خیلی قابل تشکر است و بنده را آن حیث از طرف دولت هم اظهار تشکر میکنم ولیکن نمیتوانم موافقت بکنم. فرمودند که چون این قانون تازه است و چون ادارای تجربه در این خصوص نیستیم بهتر است دست دولت را باز بگذاریم و دو ماده بیشتر نویسیم تا دولت در عمل بهیند که بچه شکل باید این مقصود اساسی را تأمین نماید. ولیکن بنده که عضو هیئت دولت هستم خودم معتقد باین فکر نیستم و هیچیک از اعضاء دیگر دولت هم معتقد بداشتن یک همچو اختیاراتی نیستند و مصلحت هم نمیدانند. ملاحظه فرمائید در اساس قضیه و اساس این فکر آقا که ما باید خیلی با احتیاط مواد را جبهه باین قانون و نظام نامه اش را بنویسیم کاملاً موافقم و در ضمن هم باید این را پیش بینی بکنیم که البته در همین زمینه باز هم ما محتاج یک قوانینی که مکمل این قانون خواهیم بود نظامنامه ما بایستی که روز بروز و از روی عمل واقعاً استخراج بشود و روی کاغذ بیاید و دولتی با همه این مقدمات و با همه اینکه بنده موافقم با اساس این فکر موافق نیستم و عقیده دارم که شما باید قانون و عمل دولت را در ضمن مواد تمامش را در این جا روی کاغذ معلوم کنید. اولاً فرض فرمائید که فردا دولت در اثر همین دو ماده که می فرمائید مجلس شورای ملی رأی داد و بهش داد برود و نظامنامه بنویسد در آن وقتی که می خواهد نظامنامه بنویسد چه موادی را در نظر خواهد گرفت؟ البته یک همچو موادی را همانطور که امروز آمده است و پیشنهاد کرده است و بشکل قانون تقدیم مجلس شورای ملی کرده است اگر دو ماده فقط بنویسید و بصورت قانون بدست دولت بدهید و بقیه را با اختیارش بگذارید لابد این مواد بقیه را بصورت نظامنامه در خواهد آورد شما می فرمائید اگر نظامنامه شد و دیدند که یک عیبی دارد خوب تغییرش میدهند ولی آقا این راهم تصدیق فرمائید که تغییرات دائم و هر دقیقه هم خودش یک ضررهای بزرگی دارد و بایستی تکلیف مردم هم معلوم شود. ما امروز وقتی که آمدیم و این قانون را

آوردیم البته آن اندازه که ممکن بود پیش بینی کرد یک مسائلی را که هنوز در عمل باهاش مواجه نشدیم آن ها را پیش بینی کردیم و از روی اصل این مسائل یک موادی را تنظیم کردیم لابد در عمل وقتی خواهد آمد که ما خودمان را یک مواد دیگری محتاج خواهیم دید یا در بعضی از این مواد یک جرح و تعدیلی را لازم دانستیم وقتی که بنیاد و خواستیم بصورت قانون بگذاریم البته خیلی بیشتر دقت میکنیم و هر دقیقه تغییر نخواهد کرد در صورتیکه اگر شما بیایید و این مواد امروزه را کنار بگذارید و دو تا ماده بنویسید و بدهید بدولت و اختیار بدهید بدولت که برود خودش موادی را تدوین و تنظیم کند و نظام نامه بنویسد ممکن است در هر قدم یک اشکالی برخورد بخیزد این بیفتد که یک ماده بگذارند و رفع اشکال را بکنند بشکل یک نظام نامه و این مخصوصاً یک تزلزلی ایجاد می کنند و خوب نیست مخصوصاً در اساس تجارت بنا بر این بازم در خاتمه باتشکر از حسن نظری که آقا اظهار فرمودند بنده عقیده ام این است همانطوری که با آقایان نمایندگان محترم در کمیسیون اقتصاد ملی در جلسات مفصلی آن جا و همینطور در فرا کسیون بحث و مذاکره کردیم صحبت مانرا باز برگردانیم روی این مواد را اگر چنانچه این مواد یک اشکالاتی در عمل از برای ما ایجاد کرد البته باز ممکن است آنرا بیاوریم بمجلس شورای ملی آقایانهم اینجا تشریف دارند و البته با بحث کردن در مجلس و مذاکره کردن با همه آقایان قطعاً ارزش یک نتیجه خوبی بدست خواهد آمد (صحیح است) تا اینکه ما نظامنامه درست کنیم و این مورد را ضمن آن بگنجانیم.

رئیس - آقای طهرانی

طهرانی - بنده البته در اساس این لایحه موافقم یعنی عرض میکنم که دیرهم شده است اگر قدری زودتر از این هم اقدام می شد بیشتر نفع مملکت تمام می شد دو سال سه سال پیش از این اگر می آمد بهتر بود و حالا قدری دیرهم شده است ولی یک قسمت از عرایضی را که بنده

می خواستم عرض کنم آقای حاج امین التجار اظهار داشتند کلیه ما این مواد را چه می خواهیم بکنیم؟ ما در این لایحه دو قسمت کار داریم یکی اینکه تعدیل کنیم واردات مان را که بقدر صادراتمان جنس وارد شود بمملکت و زیاد تر نشود. یکی دیگر هم اینکه صادرات ما بطور مرغوب از مملکت خارج شود و ثقل درش نشود که در بازار های دنیا جنس ما از بین نرود و توی سرش نخورد چنانچه مراسلات تجار و جریاناتی که هست همه را مسبوق هستید و می دانید مثلاً بادام از این جا حمل می کنند باسم بادام شیرین بعد وقتی که بادام را بهم می زنند و می آیند نمونه کنند می بینید بادام تلخ است و تمام آن بادام ها بعنوان بادام تلخ از بین می رود یا فلان جنس را از روی مدل و نمونه که نشان میدهند وقتی که صندوق را باز می کنند جور دیگر می آید رابن البته بداست و یکی از بزرگترین اقدامات سعی کنند اتمام کند و وسائل عدم ثقل در صادرات را تهیه کنند و تمام شد اجرا کنند و حق عقیده بنده این است که اگر یک تاجری یک پنبه یک مدلی نشان داد که این پنبه من است می خواهم حمل کنم و در کمرک دیده شد که بر خلاف مستوره اش هست و پنبه دیگری دارد این را باید آتش زد سوزاند و اگر غیر از این هم دولت بخواهد بکند نقض غرض میشود دیگر اینکه در تمام اقدامات دولت بعقیده بنده هر قدر مامورین دولت تماسشان با مردم کمتر باشد و داخل در کارهای مردم نباشند بهتر است خاصه در مسائل تجارتي که مربوط بکار و کسب و عمل مردم است اصل تماس مامورین دولت با این جور کارها بنده امروز در پشت این تریبون عرض میکنم که تمام این قانون را خنثی میکند و بالاخره مجبور میشوند سه ماه دیگر شش ماه دیگر بیایند و فکر های دیگری بکنند بنا بر این هر قدر ممکن است باید سعی کرد که مامورین دولت با مردم تماسی نداشته باشد بلکه بنده عرض میکنم نمونه باید باشد از برای اینکه فلان جنس

صادر را باید مطابق این نمونه تهیه کرد و آنها هم وسائلی که برای این کار لازم است تهیه کنند مثلاً ماشین بخوانند برای چیدن دمه‌های کشمش ماشین بخوانند برای پاک کردن پنبه و تجار را مطلع کنند که اگر این کتیرا را خوب پاک نکنند و مطابق نمونه نباشد کتیرای شمارا آتش میزنیم این را بنده تصدیق میکنم که باید دستور داد ولی یک فکری باید کرد که مأمورین دولت تماسی نداشته باشند با مردم حالا سرتاسر این قانون تماس مأمورین دولت است بایک تاجر صادر کننده یا وارد کننده این در عمل چه در می آید بنده نسبت بدولت حسن نظر دارم اعتماد دارم البته دولتی که تا یکساعت بعد از نصف شب در فراکسیون بنشینند و کلابروند دولت بگویند بنشینید من نشسته‌ام و میخواهم اصلاحاتی بکنم این دولت قابل تقدیس است قابل تقدیر است باید از شما تشکر کرد برای اینکه فکر احتیاجات مردم است و وقتی که میبیند بیک محظوری برخوردار است فوراً قانون میاورد و رفع آن محظور را می‌کند و تا دو ساعت بعد از نصف شب هم می‌نشیند و کار میکند البته این قابل تقدیس و تمجید است و بالاخره بایستی حتی الامکان سعی کرد تماس مردم با مأمورین دولت خیلی کمتر باشد از این جهت بنده این مواد را زائد میدانم دو ماده سه ماده بلکه بنده عقیده‌ام این است که دو ماده باشد و بدولت اختیار داده شود یکی راجع بصادرات و یکی راجع بصادرات باقی در دست خود دولت است میگوید آقا واردات من باید مطابق با صادرات بکند بعد دستور صدور اجناس را میدهد و برای مردم تهیه میکند و مطابق آنچه صادر شده اجازه ورود هم میدهد تعیین قیمت مجبور شدن باینکه تو بیا پیش من چه بکن اینها یک چیزهایی است که مردم را بزحمت می‌اندازد و در اجرای مواد این قانون بمشکلات بر می‌خورند باز هم بنده تکرار میکنم که هر قدر ما سعی کنیم که در عمل تماس مأمورین دولت با مردم کم باشد بهتر است مسئله دیگری که میخواهم عرض کنم که در

فراکسیون هم عرض کردم و خیلی هم مهم است این است که بنده از این قانون خیلی نگرانم و حقیقتاً خیلی مضطربم مایک قوه‌عامله در این مملکت داریم که عبارت از تجار این مملکت هستند ما وقتی که نگاه میکنیم بصادرات و واردات این مملکت قسمت اعظمش بدست خارجیها اداره میشود بنده میترسم در تنظیم این قانون و بالاخره در اجرای آن نتیجه این بشود که این قوای کوچک هم از کار بیفتند این را بنده نه از برای اینکه فلان تاجر پیش من گریه کرده است عرض میکنم خیر این را بنده حقیقتاً از روی اطلاع عرض میکنم برای اینکه ما تجار را خوب میشناسیم میدانیم که سرمایه ندارند برای خرید مال التجاره امروز سرمایه های بزرگی که در این مملکت بکار میآید که همه میدانیم برای خرید صادرات داخلی پیش خرید میکنند پول میدهند بعد صادر میکنند بیک قیمتی که همه میدانیم البته شهزار پوت بنده اطلاع دارم که در سرحد موجود است و هکذا از سایر صادرات مملکت و منتظرند که این قانون بگذرد و فوراً آن را صادر کنند و پول کنند و در مقابلش جنس وارد کنند این وضعیت تجارت خارجی است در این مملکت با این ترتیب دولت میبایستی باین قواء ضعیف خیلی کمک کند و مساعدت کند که آنها در موقع صادر کردن جنس و وارد کردن تشویق بشوند و یک کار هائی بکنند.

دشتی - (مخبر کمیسیون اقتصاد ملی) عرض کنم که مخالفت در کلیات اساساً مخالفت با اصل لایحه است اگر مخالفت با اساس لایحه نباشد بعقیده بنده در کلیات نباید این صحبت هارا بکنند برای این که مخالفت در کلیات برای اشخاصی است که با اصل لایحه مخالف باشند متأسفانه تمام آقایان مخالفین که اینجا صحبت کردند در مقدمه گفتند که با لایحه موافق هستیم و حتی میگفتند این لایحه خیلی دیر آمده است بمجلس و ایکاش چند سال پیش از این آمده بود پس اگر ما با اساس لایحه موافقیم بایستی در کلیاتش صحبت نکنیم و برویم در سر مواد و این قسمتی را که آقای طهران‌ی فرمودند آقای طهران‌ی پیش از همه ما موافق

بودند با اصل لایحه ولی می‌گفتند که موضوع تجارت نباید با مأمورین دولت تماسی داشته باشد بنده بخاطرم آمد حرف مرحوم مشیر السلطنه که میگفت مجلس باز باشد و کلاً هم باشند ولی دخالت در سیاست نکنند

طهران‌ی - آقا بنده اینطور عرض نکردم استدعا میکنم این فرمایش را نکنید

دشتی - حالا که کردیم و تمام شد عرض میکنم ما اگر بخواهیم تجارت و تجار با مأمورین دولتی تماس نداشته باشند و تجارت را کاملاً از اد بگذاریم دیگر انحصار موضوعی ندارد و ما میتوانیم معادله صادرات و واردات را در مملکت ایجاد کنیم بالطبع باید تجارت با مأمورین دولت تماس داشته باشد و هیچ شبهه هم ندارد ما این قانون انحصار را چطور بایستی اجرا کنیم ما ملائکه که از آسمان نمیتوانیم بیآوریم که این قانون را اجرا کنند و بالاخره بدست مأمورین دولت بایستی اجرا کنیم خوب دولت هم باید بدست مأمورینش این قانون را اجرا کند و این حتمی است بنابراین چنانچه عرض کردم فرمایش آقا هم مثل همان حرف مرحوم مشیر السلطنه است برای این که وقتی شما معتقد شدید به انحصار تجارت و انحصار تجارت را بدولت دادید بالطبع باید این انحصار تجارت بدست مأمورین دولت باشد عرض کنم که آقا از زیادتى مواد شکایت میفرمائید بنده میدانم این زیادتى مواد چیست کدام ماده زائد است بالاخره دولتی که میخواهد یک مسئله را که هیچ سابقه نداشته است ایجاد کند بالطبع باید خطوط اصلی این کار را ایجاد کند یعنی باید معین کند که وارد کنندگان چه حقی دارند صادر کنندگان چه حقی دارند و بچه ترتیب توزیع میشود صادر میشود و بالاخره بنده از آقای طهران‌ی خواهش میکنم وقتی که مواد مطرح شد بما اطلاع بدهند به بینیم کدام يك از این مواد زائد است حالا که مادر مواد مذاکره نمیکنیم و در کلیات صحبت میکنیم ایشان هم که موافق بودند پیش از این عریضی نمیکنم.

رئیس - بنده گمان می‌کردم آقای دشتی از

یک قسمت نطق آقای طهران‌ی مدافعه خواهند کرد سکوت ایشان دلیل بر این است که این را سهم بنده تشخیص داده اند این است که بنده خواهم گفت ایشان در بین فرمایشاتشان فرمودند که دولت قابل تقدیس است برای اینکه تا آخرین دقیقه صرف وقت میکند با وجود اینکه و کلاً میروند بنده که مدیر داخلی فراکسیون ترقی هستم با ازغان به یا فشاری و مقاومت دولت در کارها ناگرایر بمدافعه از فراکسیون هم هستم و عرض میکنم که در شب معهود دولت و نمایندگانی در فراکسیون تا یک ساعت بعد از نصف شب حضور داشتند و اکثریت تام حاصل بود (صحیح است) و آقایان تمام تکالیف خودشان را به نیکوترین وضعیت ایفاء کردند و بتجربه قطعی رسیده است که نمایندگان ملت ایران در موقع احتیاج و در موقعی که ضرورت ایجاب میکند بهترین ساعت‌های خودشان را را صرف کوچکترین مسائل مملکتی میکنند (صحیح است)

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

افسر - بنده مخالفم با کفایت مذاکرات

رئیس - بفرمائید

افسر - يك قسمت از بیانات آقای طهران‌ی جواب داده نشد و لازم است بنده جواب عرض کنم بله ممکن است یک نفر تاجر یا تاجر نمایک مغز یا دامی را عوض کرده باشد یا روغن را کسک قاتی کرده باشد اینطوری که آقای طهران‌ی فرمودند مثل اینکه یکی از کارهای تجار ما این است در صورتی که اینطور نیست و این یکی از کارهای خیلی نادر است و منحصر بمملکت ما نیست جنس هائی که از ممالک متمدنه اروپا میآید و اغلب دواهای عوضی میدهند بالاخره متقلب در همه جا هست و در دنیا زیاد است حالا اگر یک نفر متقلب يك همچو کاری کرده باشد این قابل این نیست که طوری مذاکره شود که قابل سوء تفاهم نباشد

رئیس - آقایانی که کفایت مذاکرات را تصویب می‌کنند قیام فرمایند

(اغلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد. رای میگیریم. ورود در شور مواد آقایان موافقین قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد

ماده اول - برای اجرای ماده واحد مصوبه ۶ اسفند ۱۳۰۹ راجع بانحصار تجارت خارجی مواد ذیل تصویب شود

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - عرض میکنم اگر چه آقای دشتی فرمودند که کسانیکه با اصل قانون موافقت نباید در کلیات بعنوان مخالفت اظهار کنند لیکن بنده میخواهم تذکر بهشان بدهم که سابقه مجلس این است که بنده با اصل لایحه موافقم لیکن در یکی دوتا از موادش مخالفم در همان ماده مذاکره مینمایم پس منافاتی ندارد بنده هم با اصل لایحه موافقم البته بنده معترفم مملکت را نیاستی بی دروازه و بی مراقبت گذاشت که مردم چه از داخلی و چه از خارجی هر طوریکه منافع شخصی خودشان اقتضا میکند با اقتصادیات و زندگانی جامعه معامله کنند و راجع بموادش هم مخالفتی ندارم و معتقد نیستم یکی دو ماده باشد زیرا بالاخره بنا بقول کسانیکه این اظهار را میکنند باستی دولت نظامنامه بنویسد آنوقت نظامنامه بمنزله این قانون باید باشد و بالاخره همانطوری که گفته شد باز ما مورین بانجار تماسی خواهند داشت و فرقی نمیکند پس بهتر این بود که این مواد بمجلس بیاید و رویش مذاکره میکنیم و جرح و تعدیل میشود حتی بنده معترفم ...

رئیس - آقا شما که بالا بجه مو اقیید

کازرونی - عرض میکنم منافات ندارد و حتی نظامنامه را که دولت برای اجرای این کار مینویسد باید بیآورد در مجلس و برود در کمیسیون و در آنجا جرح و تعدیل شود این است عقیده بنده و عرض بنده يك تذکری بود این قانون ممکن است که ما را بيك سعادت عظیمی برساند که آن سعادت برای ما مؤید باشد ولیکن در همان حال ممکن است که ما را بورطه هولناکی بیندازد یعنی اگر

راجع بانحصار تجارت خارجی مواد ذیل تصویب میشود.

پیشنهاد آقای کازرونی

مقام منبع ریاست عالی مجلس مقدس - پیشنهاد میکنم در ماده اول بعد از مواد ذیل نوشته شود مقرر میشود.

پیشنهاد آقای بوشهری

پیشنهاد میکنم جمله آخر ماده يك تصویب میشود مبدل شود بمقرر میشود.

رئیس - ماده دوم قرائت میشود:

ماده دوم - وارد کردن هر نوع محصولات طبیعی و یا صنعتی خارجه بایران مشروط بشرط حتمی صادر کردن محصولات طبیعی و یا صنعتی ایران در حدود قیمت صادره مذکوره است. اعم از اینکه خود واردکننده صادر کننده باشد و یا بتوسط دیگری صادر شده باشد

نفت و مواد نفتی و محصولات شیلات از این قاعده مستثنی بوده و صدور آنها مجوز ورود مال التجاره نخواهد بود

رئیس - آقای مؤید احمدی

مؤید احمدی - عرض کنم با کلیات این قانون خیلی موافقم و حقیقه سالها بود این فکر را میکردم که آیا حقیقه يك روزی میشود که ما ایرانیان هم صادرات و وارداتمان مطابقه پیدا کند و روزی که ماده واحد تصویب شد حقیقه بنده پیش نفس خودم يك افتخاری داشتم که بحمدالله افتخار نمایندگی این دوره را داشتم و این قانون در این مجلس تصویب شد و همینطور که آقای مخبر فرمودند اشخاصی که با کلیات موافق هستند اعتراضات خودشان را در ضمن مواد بفرمایند این است که بنده در ماده دوم يك نظریاتی دارم که لازم است بعرض آقایان برسانم و آقای مخبر هم توجه بفرمایند که اگر عرایض بنده صحیح است واقعا يك اصلاحی در ماده بشود در ماده دوم تصریح شده است که وارد کردن اشیاء خارجی مشروط به شرط حتمی صادر کردن محصولات ایران است یعنی تجاری که در داخله مملکت مشغول خرید هستند از امتعه ایرانی و صادراتی برای

این مملکت درست میکنند و حمل میکنند آنها حق دارند که معادل آن مبلغ اشیاء وارد کنند متأسفانه در مملکت ما تجار صادر کنند بیشتر خارجی ها هستند هم طرف شمال و هم طرف جنوب بنده مخصوصا از قسمت جنوب اطلاع دارم در کرمان که باندازه خودش از شهر هائی است که صادرات زیاد دارد از قبیل ترباک . . حنا . رنگ . خرما . زیره . انقوزه . کتیرا . رناس . پسته . بادام . شال . برک و غیره و اغلب اینها را کمپانیهای خارجی که در آنجا هستند صادر میکنند الان قالی در کرمان بدست کمپانیهای خارجی است و همچنین سایر چیز هائی که عرض کردم در اینصورت حق وارد کردن را ما میدهیم باینها نه اینها تاجر صادر کننده اند و از سرحدات صادر میکنند آنوقت تصدیق میفرمائید که منحصر میشود ورود مال التجاره باینها مطابق این قانون حالا اینها ممکن است که سه قسم عمل کنند يك قسم این است با اینکه الان تاجر وارد کننده نیستند لیکن این حق به آنها داده میشود که وارد کنند بشوند وقتی که اینطور شد چه میشود تجار داخله که امروز يك جزئی سرمایه دارند بکلی دستشان بسته میشود چون منحصر میشود به صادر کنندگان یا اینکه خیر خودشان وارد نمیکند باز حالا از جاهای دیگر بنده اطلاعی ندارم در اغلب شهر های ایران هم باز وارد کنند اتباع خارجه هستند مثل هندو ها در کرمان که قندو شکر و چای و این قبیل چیز ها را مخصوصا اینها وارد میکنند ولی ممکن است باز همین صادر کننده ها يك صادر کننده مثلا پنج ملیون صادر کرده است جواز پنج ملیون اشیاء و رودی هم دارد مطابق صادره اش آنوقت يك تاجر داخله چه باید بکند باید بنده که تاجر وارد کننده هستم بروم از او بگیرم البته این بجانی بمن نخواهد داد و باید بفروشد آنوقت کسب و تجارت يك معامله میشود در ایران که اشخاصی که حق وارد کردن دارند حقشان را بفروشد و همین مسئله يك عیب اساسی دارد البته مسلم است بمن مجانی نخواهد

بود علاوه بر اینها بنده باز این اصل را هم معتقد نیستم که قسمت اعظم صادر کنندۀ ما منحصر به تجار خارجی هستند ما اگر قسمت شمال را مستثنی کنیم در قسمت جنوب همه اش اینطور نیست ما تاجران داریم که جنس صادر میکنند آقا همین صادرات تریاک در سال تقریباً پانزده شانزده میلیون صادر میکنند اگر چنانچه بگنفر وارد شود در کرمان بخواهد پانزده میلیون شانزده میلیون قالی بخرد ببرد تکلیف ما چیست؟ این مسئله در کمیسیون هم صحبت شد که جواز صدور را یعنی تقسیم جواز صدور امتعه قطعاً در نظر دولت باشد یعنی از روی نظر صادرات چون الان هم بر حسب این لایحه هر کس جواز صدور داشته باشد میتواند در کمیسیون هم این صحبت شد که اساساً جواز صدور را صرف نظر از آن بکنیم فقط میزانش در دست دولت باشد دولت بميزان جواز صدور جواز ورود خودش بین تجار تقسیم کند در این جا ما قطعاً دچار يك اشکال میشویم و آن همان اشکالی است که آقای طهرانی هم اینجا گفتند و آن تماس زیاد مأمورین دولت است با تجار و ماحق المقدور سعی کرده ایم که تجار تماس با مأمورین دولت نداشته باشند و عرض کنم باید در واردات تبعیض نشود یعنی برای پیدا کردن جواز صدور هر تاجری مجبور نشود که متوسل بمأمورین دولتی شود و این کار را بکنند. این را بشکل يك چیز اتوماتیک درست کردیم یعنی هر کس صادر میکند حق دارد وارد بکند اگر خودش صادر کرد و نخواست وارد کند حق داشته باشد جواز خودش را بديگری بدهد آن دیگری وارد کند پس بنا بر این ما در کمیسیون عجاله راه حلی بهتر از این برای تقسیم جواز ورود بین مردم ندیدیم حالا اگر آقایان يك نظری داشته باشند یعنی راه حل دیگری بدانند ممکن است پیشنهاد کنند و این نقطه نظر را داشته باشند که اگر جواز های ورود را ما بدست دولت بدهیم و دولت بخواهد تقسیم بکند خیلی تبعیض ها و ناراضیتهایی ممکن است تولید شود که این بیشتر اسباب زحمت است

داد پنج میلیون از مملکت صادر کرده است و جواز ورود پنج میلیون دارد بنده و جمعی از تجار که وارد کننده هستیم میائیم خدمت آقا که جوازتان را بدهید بما و البته مجانی نخواهد داد يك پولی میخواهد و این پول هم ممکن است متفاوت باشد و تجار وارد کننده هر کدام متفاوت نرخ بخرند این جواز را و این اسباب زحمت است این يك موضوع يك موضوع اینکه خود صادر کننده هم وارد کند آنوقت چه میشود بنده که وارد کننده هستم که جواز صدوری را پول داده ام خریده ام وارد میکنم او هم مطابق جوازی که داشته است وارد میکند آن وقت من پولی که داده ام باید بپردازم روی قیمت مال التجاره ام او نداده است وقتی که او نداده باشد من هم که رقابت تجارنی با او نمیتوانم بکنم بنا بر این کل تجار ایرانی ورشکست خواهند شد از این جهت بنده انحصار دادن وارد کننده و صادر کننده را این معایب را درش می بینم استدعا میکنم که آقایان جوابی که واقعا رفع نگرانی را بکنند بدهند که رفع این معایب بشود

مخبر - عرض کنم که اشکال اساسی آقا راجع به تجار خارجی است آقای طهرانی هم در ضمن بیاناتشان راجع به تجار خارجی اشاره کردند و تا کنون جواب داده نشده است اولاً بنده میخواهم بفهمم که اگر بکنفر تاجر خارجی آدم زرنگی باشد و آمده باشد صادرات ما را ببرد و در مقابل پول بیاورد این واقعا گناه است؟ خیر به عقیده بنده يك قسمت زیادی صادرات ما را اصلاً خارجی ها ایجاد می کنند یعنی ما اینقدر عرضه نداشتیم کفایت نداشتیم که برویم بازار تهیه کنیم از برای صادرات خود مان حالا این از برای اینها يك جرم و تقصیری است که ما لیاثیم این حرف ها را بزنیم؟ به عقیده بنده این قانون باعث این خواهد شد که کم کم تجار داخلی ما هم صادر کننده بشوند شما میفرمائید تجار داخلی ما الان صادر کننده نیستند پس بالطبع وارد کننده خواهند شد تجار ما ورشکست میشوند بنده عرض میکنم که اگر تجار ما هم خوب باشند و عقل داشته باشند بخواهند تجارت کنند آنها هم بالطبع صادر کننده خواهند

رئیس - آقای و نوق

و نوق - بدو عرض کنم که آقای دشتی در مدافعاتی که از لایحه میفرمائید يك قدری همچو مجهز کرده اید خودتان را و جنبه تنقید هم دارد ما چند نفر در کلیات صحبت کردیم میفرمائید هر کس در کلیات مخالف باشد در اصل مخالف است خیر اینطور نیست ممکن است کسی عقیده داشته باشد تمام مواد این ماده را بهتر است در دو ماده تنظیم کرد. بعلاوه در اصل موافق باشد اما نظریاتی داشته باشد مثلاً بنده در این ماده حرف دارم ماده چه میگوید؟ ماده ۲ وارد کردن هر نوع محصولات طبیعی و یاصنعتی خارجه بایران مشروط بشرط حتمی صادر کردن محصولات طبیعی و یاصنعتی ایران در حدود قیمت صادرات مذکوره است اعم از اینکه خود وارد کننده صادر کننده باشد و یا بتوسط دیگری صادر شده باشد. ما در ماده ۱۴ داریم که اشخاصی که صادر می کنند بموجب ماده چهارده باید صد اسعار خارجی خودشان را بدولت بدهند

دشتی - ماده ۱۳ است

و نوق - اینجا هم ماده ۱۳ است ولی من لایحه تقدیمی دولت را عرض کردم این ماده آن مقصود را از بین میبرد ما تقریباً مأخذ و میزان را در بین خودمان اینطور قرار دادیم که هر کس که جنس وارد می کند شرط حتمی آن اینست که جنس هم صادر کند حالا دیگری يك کسی دیگری هم جنس صادر کرد ولی میل نداشت که جنس وارد بکنند این دیگری که میخواهد جنس صادر بکنند بایستی برود جواز صدوری آنرا بگیرد جنس صادر بکند جواز صدوری دیگری را بایستی بموجب ماده ۱۳ یا ۱۴ صدی صد باید بتواند برود این کار را بکند و بنا بر این بخرد بیاورد بدولت ارائه دهد از روی جواز صدوری او جنس وارد کند این اولاً این ماده را از بین میبرد (دشتی - چرا) و نوق برای اینکه شما اجباری ندارید که حتماً وارداتتان با صادراتتان

توازن پیدا کند یعنی اگر صادراتتان اضافه پیدا کرد بر واردات گناه بزرگی کرده؟ (دشتی - خیر) و نوق شما این جا راه از برای آنها پیدا میکنید که آقایان بروند از تجاری که جنس وارد میکنند و بایستی جنس مطابق اسعار خارجه بمقداریکه تصدیق دارد آن جواز صدوری را از آنها بخرند و بدولت ارائه بدهند و مطابق آن جنس وارد بکنند. خوب چه لزوم دارد که شرط قرار بدهیم (کازرونی - این چه ضرر دارد چه میگوئی آقا) همان شخص که جنس صادر میکند نه اینکه جواز صدور و لوازمات شخص دیگری باشد بیاورد و بدهد این عقیده بنده است. اما در قسمت آخر ماده که مینویسد مواد نفتی و محصولات شیلات از این قاعده مستثنی و صدور آنها مجوز ورود مال التجاره نخواهد بود چرا باید مستثنی باشد بنده نمیفهمم (میرزا حسین خان افشار - برای اینکه ۱۵۰ میلیون نفع خارج میشود) جنسی است صادر می کنند اما در مقابل صدور تبعیض کرده اند. نفع هم یکی از اجناس طبیعی مملکت است وقتی وارد کرد اقلاباندازه آن سهامی که منفعت میبرند عقیده بنده این است که این جا مقید می کنند که اشخاصی که منفعت میبرند مخارج و سرمایه و اینها را موضوع بکنند چه قدر منفعت میرد؟ باندازه که منفعت میرد یا اسعار بدهد یا محصول ایران را صادر کنند در شیلات هم همین طور و عقیده بنده این است که در موضوع این ماده بکلی استثناء نفرمائید ولی باندازه که انتفاع میبرند صدی ده صدی پانزده آن را یا جنس صادر کنند یا اینکه اسعار بدهد بدولت

دشتی - آقا دو اشکال مهمی فرمودند که اولیش را بنده نفهمیدم و گمان نمیکنم هیچکس فهمیده باشد و آن تباین بین دو ماده است یعنی ماده ۲ و ماده ۱۳ میگویند تباین دارند بنده این دو ماده را میخوانم به بینم چه تباینی دارد عرض کنم ماده ۲ وارد کردن هر محصولی را مقید میکند بشخص صادر کننده یعنی هر کس که جنس وارد این مملکت میکند باید جنس در مقابل صادر کرده باشد یعنی

اگر محل داشت خودش جواز باو میدهند اگر نداشت نمیدهند صادر کننده هم وقتی صادر کرد صدی پولش را به دولت میدهد مابین این دو ماده چه تباینی است؟ اگر یکی از آقایان دیگر فهمیده باشند که مابین این دو ماده یعنی مابین ماده ۱۳ و ۲ چه تباینی موجود است بنده خیلی متشکر میشوم که بما بگویند تا رفع این تباين را بکنیم برای اینکه ما میل نداریم در قانون دو ماده با هم تباين داشته باشد برای اینکه فرض در مملکت تجار پنجاه ملیون صادرات داشتند جنس صادر کردند آمدند صدصد اسعارشان را هم دادند بدولت در مقابل هم فرض کنیم پنجاه ملیون کسان دیگر با همان کسشان جنس وارد کردند و آمدند اسعار از دولت خریدند و جنسشان را هم وارد کردند بنده نمیدانم این تباين کجا است (وثوق - آخر ماده) عرض کنم آقا معلوم میشود هنوز متوجه به مندرجات لایحه نشده اید عرض میکنم ممکن است در سال پنجاه ملیون تومان اجناس ایران صادر شود و در مقابل این پنجاه ملیون تومان دولت جواز صدوری بدهد بدست اشخاص این اشخاص که جواز صدوری دارند یا خودشان وارد میکنند بابه دیگری میفروشند یا اینکه میگذارند سه ماه بگذرد از موعد جواز صدور و جوازشان بکلی از اعتبار می افتد. اگر خودش وارد کرد که وارد میکنند اگر دیگری وارد کرد باندازه که جواز دارد وارد میکنند بیش از آن که وارد نمیتواند بکند و اگر این جواز از اعتبار افتاد در يك ماده دیگر باز پیش بینی شده است که دولت حق دارد اجناسی که صادر شده است مابین اشخاص دیگر تقسیم کند پس بنا بر این بنده نفهمیدم تباين در کجای این مواد است. يك مسئله دیگری که فرمودند راجع به نطف جنوب و شبيلات و اینها بود اگر که ما آقا این اصل را قائل بشویم بکلی نقض غرض است این لایحه را دولت برای چه تقدیم کرده است به مجلس؟ علت آن عدم تعادل و توازن واردات و صادرات مملکت است. اگر چنانچه عایدات نطف جنوب مملکت می آمد ما اصلاً نقض صادرات و واردات نداشتیم آقا

نقصی نبود و بلکه صادراتمان دو برابر سه برابر بیش از آن میشد دیگر داعی نداشتیم که این لایحه را بیاوریم نطفی که آقا خارج میشود پولش که اینجا نمی آید. شما میفرمائید آنوقت در مقابل باز هم جنس بیسارند اینجا و پول را بردارند و ببرند آقا این منطلق عجیبی است که شما فرمودید آقا فرض بفرمائید پنجاه ملیون جنس صادر میکنیم و توی این مملکت ما پول میآید توی مملکت پنجاه ملیون هم جنس وارد میشود و پول هم خارج میشود پس بنا بر این ما سربسر در میرویم اما در سال فرض بفرمائید یکصد و بیست ملیون تومان مواد نطفی خارج میشود پس ما بگوئیم در مقابل این مواد نطفی یکصد و بیست ملیون تومان پول بدهیم برود دیگر یعنی در سال یکصد و بیست ملیون تومان باید پول مملکت برود بخارجه این بکلی نقض غرض است بنده نفهمیدم که ایشان از روی چه نظری این منطلق را اقامه کردند محصول که مال مانیت است آقا ماداده ایم بدیگری مال دیگری است محصول طبیعی اگر بود در مملکت ما اصلاً محتاج باین قانون و معادله نبود. اگر پول نطف جنوب مواد نفت جنوب بایران می آمد و به صاحبان سهام ایران میرسید و ایرانیان صاحبان سهام بودند و پولش می آمد بکبسه ایرانی دیگر ما محتاج باین لایحه نبودیم این لایحه را آوردند برای اینکه واردات بیشتر است یعنی بیشتر ما پول میدهیم کمتر جنس میخریم دولت میخواهد همین قدر خرید ما متساوی باشد پس بنا بر این اگر پیشنهاد آقا را قبول کنیم بکلی نقض غرض حاصل میشود اما این قسمت آخری که فرمودند که باندازه صدی پانزده صادر کنند بنده اینرا نفهمیدم یعنی فرض کنید که یکصد و بیست ملیون تومان صادرات نطفی ماست آنوقت در مقابل تقریباً در حدود بیست ملیون اجازه ورود بدهیم آنوقت پولش را از چه ممری بدهیم.

نمایندگان - کافی است مذاکرات

رئیس - میفرمائید کافی است؟

وثوق - خیر آقا بنده عرض دارم
رئیس - در کفایت مذاکرات بفرمائید
وثوق - آقای دشتی مدانعاتی که از عرایض بنده کردند مقصود بنده آن نبود و حالا آقایان میفرمایند که مذاکرات کافی است اگر اجازه میفرمایند بنده توضیحاتی بدهم
رئیس - آقایانیکه مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند.

(اغلب بر خاستند)

رئیس - تصویب شد پیشنهادات قرائت میشود:

پیشنهاد آقای میرزا یانس

بنده پیشنهاد میکنم که در ماده ۲ بعد از کلمه در ایران جمله ذیل افزوده شود (و یا خرج فوق العاده که دولت در خارجه می کند)

پیشنهاد آقای کازرونی

پیشنهاد میکنم که در ماده ۲ درم اولاً بعد از جمله در حدود قیمت صادرات به واردات تبدیل شود ثانیاً تبصره ذیل اضافه شود. تا صدی پنج توفیر واردات با صادرات یا بالعکس معاف است.

پیشنهاد آقای میرزا حسینخان افشار

نظر بر اینکه اغلب اجناس وارد شده به مملکت مورد احتیاج حتمی است و با ترتیبی که در ماده ۲ لایحه مقرر میشود در حدود صدی پنجاه از واردات کسر و باین وسیله فشار و تضییق فوق العاده ممکن است به اهالی خصوصاً طبقه زارع و دهاتی وارد شود لذا بنده پیشنهاد میکنم که ماده ۲ بقرار ذیل اصلاح شود:

ماده ۲ - وارد کردن هر نوع محصولات طبیعی و یا صنعتی خارجه بایران مشروط بصادر کردن محصولات ایران در حدود صدی هفتاد قیمت صادرات مذکوره است. باین ترتیب ۲۰ ملیون از واردات کسر در میزان پرداختی های مملکتی تعادل حاصل شده بهر قیمتی بخواهیم خواهیم توانست پول خود را حفظ کرده بدون اینکه فشار و تضییق فوق العاده در مملکت تولید شده باشد.

رئیس - ماده سوم قرائت میشود:

ماده سوم - دولت مجازات حق وارد کردن محصولاتی را که خود نمبخواهد مستقیماً عهده دار شود بوسیله جوازهای مخصوص و در تحت شرایط معینه باشخاص و با مؤسسات مختلفه تجارتي واگذار نماید در جوازهای مذکور نوع و میزان مال التجاره ورودی و تعهدات دیگر وارد کنندگان از قبیل عدم احتکار و فروش جنس به قیمت عادله و تبعیض نکردن در فروش و امثال آن معین خواهد گردید. پس از تصویب این قانون تا اول تیرماه ۱۳۱۰ صدور جواز ممکن است تصدیق صدور یا تعهد مطمئنی که خواهان جواز بمیزان واردات خود تصدیق مطمئن که خواهان جواز بمیزان واردات خود تصدیق صدور محصولات ایران را تا اول شهریور ۱۳۱۰ ارائه دهد بعمل آید و پس از اول تیرماه ۱۳۱۰ صدور جواز ورود اجناس مذکوره در فقره (۱) ماده ۵ مشروط براه تصدیق صدور محصولات ایران بمیزان اجناس ورودیست. مدت اعتبار جوازهای مذکوره در خود جواز تعیین شده و متناسب بامدنی که برای وارد کردن جنس لازم است خواهد بود ولی در هر صورت از یکسال تجاوز نخواهد نمود. تبصره قیمت عادله عبارت است از قیمت تمام شده برای وارد کنندگان بعلاوه منافع متعارفی

رئیس - آقای طهرانی.

طهرانی - قبل از این که وارد شوم راجع به ماده ۳ عرایضی بکنم بنده یکی راجع به مسئله هم عرض کردم مقصودم راجع باقایان و کلاء این بود که همین طور که آقای رئیس فرمودند تا یکساعت بعد از نصف شب جلسات ادامه دارد منتهی خسته میشوند تقاضا میکنند که جلسه تعطیل شود برای موقع دیگری ولی دولت برای اینکه کار از پیش برود تقاضا میکند که کار تعقیب بشود والا نه اینکه خواستم عرض کرده باشم که آقایان زود با میشوند و میروند. اگر همچو عرض کرده ام تغییری بوده است که نتوانسته ام اداء کنم و مقصودم این بود والا اگر اکثریت نباشد و آقایان نباشند که حضور دولت در فراکسیون معنی ندارد مقصودم این بود. یکی خواستم عرض کنم که آقای مخبر این را باید توجه داشته باشند که حق دارند مدافعه کنند از لایحه يك حرفهائی که دارند بطور استدلال بزنند و هیچ مقایسه

ندارد باینکه مشیرالسلطنه گفته است مجلس باشد مشروطه باشد اما در سیاست مداخله نکند. بنده این را عرض نکردم بنده عرض میکنم که حتی الامکان تماس مأمورین دولت با مردم بایستی کم باشد اگر این را بنده خلاف گفتم بسیار خوب بنده بعد از این دیگر عرض نمیکنم بسیار خوب زیاد باشد حتی درزندگانی مردم هم باید مأمورین دولت مداخله داشته باشند این را بنده نمیدانم و آقای مخبر نباید حمله بکنند و متلک بگویند ایشان مدافعه میکنند گمان میکنم این ترتیب خلاف رویه باشد و این خوش آیند نیست. اما در قسمت تجار هم که آقای شیخ الرئیس فرمودند البته مقصودم کلیه تجار نبود البته در تمام دنیا اشخاص متقلب هست اشخاص صالح هم هست خواستم عرض بکنم که برای ترویج و تشویق مالتجاره داخلی ما باید سعی بکنیم که حتی الامکان از اشخاص متقلبی جلوگیری شود. اما در ماده ۳ بنده این قسمت اخیر را این قسمت تقریباً سطر چهارم راجع باینکه قیمت اجناس از طرف دولت معین میشود اجناس که وارد می شود بنده این را بکلی غیر عملی میدانم و بشما عرض میکنم که بعد به محظور می آید عرض میکنم که البته ما یک احتیاجاتی در مملکت داریم این معلوم است اشیائی که به این مملکت وارد میشود اینها را اگر به چند قسمت بکنیم یک قسمت آنها در درجه اول ضروری است و ما نمیتوانیم و احتیاج داریم که آنها را استعمال کنیم و اگر نیاید در مملکت شاید ما به محظور برخورداریم دولت ممکن است در جواز برای ورود این نوع از مال التجاره میدهد زیاد بدهد بقدری بدهد که تجار بتوانند در آنجا یک کارهایی بکنند و قیمت را بالا ببرند و اسباب زحمت مردم نشوند فرض کنید ما تند سفید پارچه یا چیزهایی که محل احتیاج عمومی است دولت میتواند که جواز آنها را زیاد بدهد که نتواند قیمتش را زیاد بالا ببرد البته تاجر هم جنس که زیاد شد نمیتواند قیمتش را بالا ببرد و میزانش را زیاد بگیرد و الا اگر نباشد بخواهد تعیین کند قیمت مالتجاره ورودی را همانطوریکه گفته شد طوری شود خودتان اکثر یعنی بعضی از آقایان در همین مجلس حاضرید که تاجرید تاجر یک جنس را وارد میکند بسا میشود تومانی دو قران سه قران برایش ضرر میکند

دولت چه میکند این را نگاه میدارد باینکه ضرر میفروشد باینکه بهمان قیمت میفروشد از جای دیگر تکافو این ضرر را میکند پس در اینجا دولت نمیتوانم هر جا که ضرر شد چه میکند؟ جنس که وارد شد می گوید یک دویک رویش بکشید و بفروشید حدی که برای میزان تعیین قیمت جنس یعنی جنسی که از خارج یک تاجری وارد میکند دولت برای آن یک میزانی معین کند میگوید که چه قدر خرج کرده کجا فلان قدر کرابه انبار دادی چه قدر صرف برات دادی حالا این جنس را باین قیمت بفروش تومانی نلایقدر هم نو استفاده بکن این تحمیل فوق العاده است ب مردم و گمان میکنم اسباب زحمت مردم بشود که یکی از آقایان این را گفت و این اشکال را کرد که ممکن است تجار چون مالی است وارد میکنند و در دست خودشان است ازاد هم هست در مال التجاره قیمت جنس را بالا ببرند بنده عرض کردم جلوگیری از این قسمت برای دولت سهل است. ممکن است آن اجناس که در درجه اول برای این مملکت ضرورت دارد زیاده تر جواز بدهند وارد کنند فرض کنید صد هزار من قند لازم است صد و پنجاه هزار من جواز بدهند (یونس آقا - برای چه؟) توجه کنید آقا برای اینکه دولت مجبور شود نرخ اجناس را معین کند و آنچه هم جنس زیاد وارد شده است فروشش هم طوری می شود چون ضرورت دارد احتیاجات مردم برای آن لازم است ممکن است بطور تعدیل فروش برود و هیچ نرخ جنس معین نکنند از طرف دولت بنده فریاد میکنم از برای تاجر منفعت دارد ولی برای مردم ضرر دارد صدمه دارد (یونس آقا - بضرر تجار است آقایان) برای اینکه با تاجر بنده هم تماس دارم بنده هم اطلاع از تجارت دارم میدانم چه کار میکنند یک جنس را ممکن است تومانی دو قران سه قران ضرر بکند ولی یک جنس را هم ممکن است که تومان تومانی بفروشد ولی این در تعیین نرخ جنس یک ضرری است که متوجه عامه مردم می شود و این را بنده میدانم که برای تجار خیلی مفید است.

کفیل وزارت اقتصاد ملی - برای اینکه نماینده محترم آقای طهرانی به بنده هم حمله فرمایند با ادب

خدمتشان عرض کنم در موضوع قیمت عادلانه اینجا دولت نخواست است که قیمتی را معین کند برای فرد فرد اجناس که بتجار بدهد که بگوید حتماً مطابق این بفروشید البته این قانون عمل تجارت ما و ملاحظاتی که تا بحال بین تجار و مردم بوده است البته این در نتیجه یک اعمال و تنظیماتی یک دستگاهی امروز از روز خلقت دادوستد تا بحال مجری بوده است و مردم همه به آن آشنا بوده اند و قوانینی داشته است و کارهایی می کرده اند این دستگاه را میخواهیم بر هم بزنیم برای یک منظوری البته یک چنین دستگاهی که پانصد سال ششصد سال تجار ما به آن انس گرفته اند و کار کرده اند البته یک چنین دستگاهی را بهم زدن و یک دستگاه دیگری را در جای آن آوردن و طوری عمل کند که مناسبات تجارنی و دادوستد عمومی و بالاخره احتیاجات مردم بهم نخورد این کار خیلی مهمی است البته خود آقایان هم فرد فرد این اشکال کار را در اینجا تذکر دادند و البته راجع به نظامنامه و طریق اجراء و همه اینها در اینجا بحث شده و می شود. اگر بخواهیم دست دولت در اجرای این قانون تا آن حدی که لازم است تا آن حدی که مضر نخواهد بود باز نگذاریم آنوقت دیگر نمی شود انتظار قطعی داشت که حتماً این قانون بطور اتم اجراء می شود خوب فرض فرمایند که ما گفتیم در ماده بالاتر که ورود جنس مشروط بشرط حتمی است پس آن اندازه که آقایان تصور میکنند اگر چنانچه ما جواز زیاد صادر کنیم و بر اثر ورود جنس زیاد تولید رقابت گرانی که آقا از آن نگران است تولید نخواهد شد. برای اینکه ما مشروط کردیم که هر کس جنس وارد میکند باید اول یک صورتی نشان بدهد و یک تصدیقی داشته باشد که این قدر جنس صادر کرده و دیگر بیشتر از این نمیتوانیم اگر بخواهیم بیشتر از این این کار را بکنیم تعادل بهم می خورد و نتیجه حاصل نمی شود ممکن است که یک روزی پیش بیاید یا منافع یک عده اقتضا بکند که یک گرانی تصنعی ایجاد بکنند. ممکن نیست؟ اگر یک همچو چیزی پیش آمد آن وقت دولت ناچار است دخالت کند و زندگانی مردم را تأمین کند این است که این جا این عبارت قیمت عادلانه

نوشته شده است و بعد هم در کمیسیون مذاکره شده که قیمت عادلانه عبارت باشد از قیمت تمام شده برای وارد کنندگان بملایه منافع متعارفی. برای جلوگیری از یک چنین پیش آمدی است که باید یک همچو قیمت عادلانه معین کنیم و لازم هم هست اما این که میفرمائید که اگر اینطور بشود تاجر ضرر میکند در یک جا یا در جای دیگر تقع میکند و باید این ضرر از جای دیگر یا از جنس دیگر جبران کند. بالاخره گران کردن اجناس یک حدی دارد. اگر خرازی فروشی یا یک کسی دیگر یک استکانش بشکند و بخواهد قیمت آن را روی یک جنس دیگر بگذارد این که نمیشود چون ما گفتیم که در اثر اجسرای این قانون ممکن است یک گرانی تصنعی ایجاد بشود. و یک قدری قیمت را بالا ببرد از این جهت ما این ماده را این جا گذاشتیم و بنظر بنده ماده هم خیلی لازم است.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - آقای بوشهری در عدم کفایت مذاکرات بفرمائید.

بوشهری - بنده یک نکات مهمی یاد داشت کرده ام که اگر آقایان اجازه فرمایند عرض میکنم.

نمایندگان - فرمایند آقا صحبت کنید.

بوشهری - عرض کنم بنده در ماده سه دوسه نکته دارم که باید تذکر بدهم یکی اینست که مینویسد (در جواز های مذکور نوع و میزان مال التجاره ورودی و نهادهای دیگر وارد کنندگان از قبیل عدم احتکار و فروش جنس بقیمت عادلانه و تبعیض نکردن در فروش و امسال آن قید میشود) چه ضرر داشت اگر مینوشتند که این مال التجاره ورودی از کدام دفتر باید وارد شود چون بموجب یکی از این مواد از طرف دولت بین دفاتر گمرکی معینه قسمت می شود علاوه بر آن مقدار معینه ورود از آن دفتر ممنوع خواهد بود پس بایستی آن کسیکه جواز ورود بهش میدهند معین کنند که از کدام دفتر باید وارد کند نه اینکه یک مرتبه یک جنسی را وارد کنند بفلان بندر آنوقت بگویند آقایانجا

پرسیده است و از این جا نمیتوانید وارد کنید پس از کجا باید وارد کنند؟ این نکته حذف شده است و باید در جواز معین شود که شما این مقدار جواز را از کدام بندر میتوانید وارد کنید یا قبل از صدور جنس از محل باین بگویند که بکدام بندر باید حمل شود. این یکی یکی هم اینجا نوشته است که تا اول تیر ۱۳۱۰ ممکن است که در برابر تعهدات. قانون این است که در برابر تصدیق صادرات اجازه ورود داده شود. در این جا اساساً قائل شده اند که در عوض تصدیقنامه ممکن است تعهد مطمئن بدهد وارد کننده از حالا تا اول تیر ماه که چهار ماه داریم تقریباً ممکن است که تمام آن مقداری که دولت برای این کار معین کرده است در برابر تعهد مطمئن وارد کنندگان تقاضا کنند و جواز بگیرند بعد اول تیر ماه یک کسب آمد و یک جنس هائی تهیه کرد از برای صدور و صادر کرد و تصدیقنامه صدور در دست گرفت و رفت گفت آقا بمن اجازه بدهید آنوقت اجازه ها هم پیر شده است یعنی در برابر تعهد ها داده شده است در اینصورت پس باید این جا ذکر شود یک مقدار معینی تا صدی بیست و پنج یا صدی چهل بیشتر در مقابل تعهد داده نخواهد شد برای اینکه تعهد کردن خیلی آسان است شرکت های مهمی که در این جا هستند و همینطور یک اشخاص معتبری ممکن است که در برابر تعهد جواز بگیرند آنوقت کسانی که صادر کرده اند بعد با محل میمانند پس بنا بر این بنده تصور میکنم این جا باید این قید شود و بعضی حملات هم اینجا نسبت به تجار میشود که بنده ناچارم دفاع کنم مثلاً میگویند که تاجر در جنس خودش قلب میکند و باعث نکس صادرات میشود بنده مخالف هیچ تاجری در جنس خودش قلب نمیکند و اگر قلب باشد در قسمت آن شخصی است که آن جنس را تولید و تهیه میکند مثلاً آقای طهرانی فرمودند که بادام شیرین میفرستند بعد بادام تلخ درش میریزند. اگر آقا یک قدری توجه به تجارت داشته باشند میدانند که قیمت بادام تلخ

زیادتر از بادام شیرین است و تاجر نمی آید برای ضایع کردن جنس خودش بادام تلخ را داخل یک جنسی کند که پسند نباشد و آن جنس را هم خراب کند پس این مربوط بان کسی است که بادام را فروخته است که یا عامداً و یا سهواً ریخته است توی جوال (افسر - سهو کرده است) (طهرانی - خوب نکرده است آقا) یکی هم اینکه آقا همه اش میفرمائید که دولت بایستی یک اقداماتی بکند برای جلوگیری از تجار که جنسشان را زیاد ترقی ندهند یا گران نروشد بنده عرض میکنم که تا جر صحیح آن کسی است که در سال چهارتا معامله کند یعنی آن اشخاصیکه به علم تجارت آشنا هستند و اطلاع دارند میدانند که چهارتا صدی پنج بهتر است و آن را ترجیح میدهند به یک صدی بیست به عقیده من تاجر همین قدر که برایش ضرر نکرد و منفعت کرد میفروشد و دو مرتبه پولش را بجزریان می اندازد که جنس بفروشد و استفاده کند و عرض کردم تاجر صحیح آنکسی است که صدی پنج معامله بکند و هیچ تاجری نیست که مالی برایش صرف بکند و بفروشد و احتکار بکند برای این که هیچ ممکن نیست.

کازرونی - رقابت چطور میگذارد...

رئیس - آقای کازرونی رعایت کنید.

بوشهری - بعلاوه فرمودند یک اجناسی را زیادتر اجازه بدهند یک اجناسی را کمتر اجازه بدهند که وقتی زیاد شد البته تاجر از ترقی قیمت محروم خواهند بود و نمیتوانند ترقی بدهند بنده عرض میکنم با این تحدیدی که در واردات خواهد شد تمام اجناس بقدر مصرف مملکت بلکه کمتر خواهد بود. دیگر شما نمیتوانید از یک جنسی کم کنید و بر یکی اضافه نمائید اگر تمام صادرات خودتان را امروز در برابرش واردات بیاورید شما بقدر احتیاج مملکتتان واردات و جنس نخواهید داشت بنا بر این دیگر نمیتوانید از این کم کنید به قدر اضافه نمائید چرا برای این که مردم بقدر احتیاج زیاد تر دارند

و از طرفی قند یک مصرفی دارد سایر اجناس هم یک مصرفی تمام مردم آهن لازم دارند قند هم لازم دارند خوب باید دولت معلوم کند و سرشکن کند از روی مقدار احتیاجات مردم. این همه حملات به تجار در مجلس شورای ملی تصور میکنم صحیح نباشد.

افسر - در هیچ جا صحیح نیست حمله به تجار.

وزیر عدلیه - بامذا کراتی که در فرا کسیون شد و بحث های مفصلی که کردیم و اهمیتی که قانون دارد و بالاخره بلا تکلیفی که امروز در امر تجارت است بنده تصور میکنم که آقایان یک مسائلی را که اظهار میفرمایند حتی الامکان دیگر اصراری نداشته باشند که قانون بطول بیانجامد چون حالا چند دقیقه از ظهر گذشته است و متأسفانه بنده امیدواری اینرا ندارم که آقایان حاضر باشند که تا دو سه ساعت بعد از ظهر هم بنشینند و اینکار را تمام کنند بنا بر این بهتر این است که یک قدری هم آقایان باین مسئله که بنده عرض کردم توجه فرمایند که قانون معطل نماند مطلبی که فرمودند راجع به جواز ورود که در خود جواز هم معلوم شود که از چه دفتری ممکن است وارد شود این را ممکن است آقای پیشنهادی فرمایند در کمسیون مطالعه میکنیم بایک دقت بیشتری بعد هم بعرض آقایان در مجلس خواهد رسید راجع به پر شدن قسمت جواز تا اول تیرماه چون فرمودند که میشود تا اول تیرماه جواز گرفت جای نگرانی این هست که مبدا اشخاصی بیایند و تعهداتی بکنند و باندازه تمام سال یعنی تمام وارداتی که در سال باید بیاید جواز بگیرند آنوقت از برای کسانی که بعد از این می آیند و صادراتی کرده اند دیگر آن ها خودشان نمی توانند جنسی وارد کنند. بنده تصور میکنم که این نگرانی را آقا میتوانند کنار بگذارند باین معنی که دولت خودش این نکته را در نظر دارد در فرا کسیون هم اینموضوع مذاکره شد و گفته شد در اینجا هم گفته شد که ما مواظبت خواهیم کرد که جواز هائیکه تا ابتدای تیرماه ۱۳۱۰ داده میشود در مقابل تعهد باندازه نباشد که

بعد از برای اشخاص دیگری که خودشان جنس صادر میکنند و بخواهند که بعد از صدور و بعد از ارائه تصدیق صدور جنسی وارد کنند محلی باقی نماند پس بهتر این است که اینها را بگذاریم و موکول کنیم بان نظامنامه که بعضی از آقایان بان اشاره کردند که خوبست در قانون نوشته شود. اما راجع به قلب تجار بنده تصور می کنم که همانطور که یکی از آقایان نمایندگان محترم فرمودند حمله اگر باین معنی و این لغات و کلمات گرفته شود این تنها نسبت به تجار نیست که ممنوع نیست و خوب نیست بلکه نسبت به هر کس همینطور است یعنی یک حرفی که منطق صحیح نداشته باشد و بر خلاف واقع انسان بخواهد یک مطلبی را نسبت بیک کسی بدهد آنهم با یک لحن تند بهر کسی باشد البته بد است و البته بهر کس باشد بر میخورد و اما در اصل موضوع یک مال التجاره هائی هست که آن مال التجاره بدو خوب قاطع است که مال التجاره ها در ظاهر گندم است و در باطن جو در اینهم تصور میکنم با آن اطلاعاتی که شما نسبت به تجار دارید نمیتوانید انکار کنید هست یک همچو مال التجاره هائی و از اینکه و جنابعالی این حرف را بهم بزنیم و اگر یک کسی گفت و تذکر داد آن را اسمش را حمله بگذاریم و بعد می آیم این جاز برای اینکه خودمان از این طبقه محترم هستیم (یعنی از طبقه محترم تجار نه از آن طبقه) خیال کنیم که مجبور هستیم دفاع کنیم آقا اصل قضیه تغییر میکند از این تعبیرات؟ البته نمیکند آقا و جنابعالی که میدانم البته واقعا معتقد باین هستید که بایستی اصلاحاتی تجارتنی در مملکت شود و تجار ما این قسمت هارا متوجه شوند باید بگوئیم که بدانند بد است دیگر نکنند: باید بگوئیم که از فرستادن یک جنس ناباب اگر ممکن است که یکمرتبه فایده ببرند ولی از آنطرف ممکن است آن سرچشمه را بخشکانند این تذکرات ضرر ندارد آقا و البته هیچکدام از آقایانی که در اینموضوع صحبت کردند این عقیده را اظهار

نکردند که تمام تجار ما این کار را میکنند. مسلماً این طور نیست هیچکس هم این عقیده را ندارد (صحیح است) البته که نیستند ولی در مقابل آن قسمت که هستند باید اول حرفش را این جا زد و بعد هم قوانین گذاشت بعد هم بحث هائی کرد تا اینکه این عادات از بین برود و در موضوع گرانی اجناس هم که فرمودند این را چون بنده در جلسات قبلی که راجع باین موضوعات بود یک مرتبه قبل از دستور در چند جلسه قبل در جواب یکی از آقایان دفاع کردم و بعد هم در ضمن مذاکرات راجع بماده واحده هم اشاره شد دیگر نمیخواهم جواب مفصلی عرض کنم ولی مختصراً عرض میکنم که همانطور که آقا فرمودند البته رقابت یک تاثیراتی دارد و نمیگذارد که جنس ترقی فاحشی بکند و اگر هم بکند موقتی است و تعدیل خواهد شد ولی از طرف دیگر کسانی هم هستند که سوء استفاده میکنند بنده که فرصتش را ندارم ولی ممکن است که خواهش بکنم که یکی از آقایان بایشان کمک کنند و باتفاق گردش کنند در خیابان لاله زار ببینند این حرف صحیح است بانه اگر این قبیل اشخاص خواستند سوء استفاده از این وضعیتشان بکنند بنده عرض میکنم که دولت هیچ میل ندارد که مداخله کرده باشد حتی الامکان در این قضایا معذالک اگر بنا باشد این سوء استفاده را بخواهند ادامه بدهند دولت ناچار خواهد شد و مداخله خواهد کرد که این تعدیلات را نکنند.

رئیس - پیشنهادات قرائت میشود.

پیشنهاد آقای یاسائی

مقام محترم مجلس شورای ملی

بنده پیشنهاد میکنم ماده سوم بدو ماده تبدیل شود یعنی از عبارت (پس از تصویب صدور باتعهد مطمئن الخ ماده دیگر شود

پیشنهاد آقای اعتبار

قسمت اخیر ماده ۳ را بشرح ذیل پیشنهاد میکنم پس از تصویب این قانون تا اول تیرماه ۱۳۱۰ دادن جواز

ممکن است. در مقابل تعهد مطمئن که خواهان جواز بمیزان واردات خود با تصدیق صدور محصولات ایران که تا اول شهریور ۱۳۱۰ باید ارائه دهند بعمل می آید

پیشنهاد آقای کازرونی

مقام منبع ریاست عالی مجلس مقدس

نظر باینکه سلب آزادی از دارندگان اموال وارده و هر نوع تصرفات و مداخلات عملاً بسی دشوار بلکه مخالف مقصود اصلی دولت نتیجه خواهد داد و نظر باینکه آزاد گذاردن فروشندگان موجب وفور و رقابت موجب ارزانی اجناس خواهد بود پیشنهاد میکنم که جمله های: از قبیل عدم احتکار تا امثال آن در ماده ۳ حذف شود

پیشنهاد آقای دهستانی

مقام منبع ریاست معظم دامت عظمة

برای آنکه تاخیر ورود محصول خارجی تولید زحمتی ننموده و موعد ورود آن معین باشد لذا پیشنهاد میکنم در ماده ۳ بعد از جمله تبعیض نکردن در فروش اضافه شود: و تعهد ورود محصول خارجی در موعد مقرر و امثال آن معین خواهد گردید

پیشنهاد آقای طهرانی

پیشنهاد میکنم در ماده سیم سطر چهارم آخر سطر اول سطر پنجم فروش جنس بقیمت عادلانه حذف شود بجای آن این جمله اضافه شود: دولت اشیائی که در درجه اول طرف احتیاج است و ضرورت دارد صد سی زیاد تر اجازه ورود خواهد داد.

پیشنهاد آقای نهیمی

بنده پیشنهاد میکنم که جمله دویم ماده ۳ بطریق ذیل نوشته شود:

پس از تصویب این قانون تا اول تیرماه ۱۳۱۰ تقاضای جواز ورود بیکدی از دو شرط ذیل قابل قبول است (ا) تقاضا کننده بمیزان واردات خود تصدیق صدور محصولات ایران ارائه دهد

(ب) تقاضا کننده تعهد مطمئن نماید که تا اول شهریور

۱۳۱۰ تصدیقنامه صدور محصولات ایران ارائه خواهد داد.

پیشنهاد آقای بوشهری

پیشنهاد میکنم دفتر گمرکی که اجناس وارده باید از آن دفتر وارد شود در جوازها قید شود

پیشنهاد دیگر آقای بوشهری

و نیز پیشنهاد میکنم محلی که تصدیقنامه های صدور باید ارائه داده شود معین گردد

پیشنهاد آقای یاسائی

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی بنده پیشنهاد میکنم در ماده سوم در سطر پنجم علاوه شود از قبیل تبعیض در مشتری و (دمپینگ Dumping) جلوگیری کند

پیشنهاد آقای بوشهری

پیشنهاد راجع بماده سه:

در قسمت آخر ماده سه اضافه شود: میزان جوازهای ورودی که در برابر تعهدات داده میشود در هر حال نباید از صدی ۳۰ کلیه واردات آن سال تجاوز نماید.

رئیس - ماده چهار قرائت میشود:

ماده ۴ - در موارد ذیل وارد کردن هر نوع محصولات خارجی مجاز و از التزام صادر کردن محصولات ایران معاف خواهد بود:

(ا) اجناسیکه دولت برای احتیاجات خود وارد مینماید
(ب) اجناسیکه برای عبور (ترانزیت) وارد خاک ایران می شود

(ج) اجناسیکه برای فروش نبوده و بول خرید آن در بازار ایران تحصیل نشده باشد بشرط اجازه مخصوص

(د) اجناسیکه برای احتیاجات شخصی اشخاص و مؤسساتی که دارای معافیت گمرکی میباشد وارد بشود.

رئیس - آقای یونس آقا (حاضر نبودند) ماده پنج قرائت میشود:

ماده ۵ - دولت مکلف است همه ساله قبل از اول تیر ماه با در نظر گرفتن مدتی که برای سفارش و حمل اجناس لازم است و امسال بدون تأخیر بعد از تصویب

این قانون احتیاجات مملکت را با اجناس ورودی معین کرده و برای اطلاع عامه اعلام نماید. اجناس ورودی مزبور بدو طبقه تقسیم خواهد شد

(ا) - اجناسی که حق وارد کردن آنها بمیزان و بامبلغ معینی و بشرط اجرای مقررات ماده (۲) از طرف دولت به کسان دیگر واگذار میشود

(ب) اجناسی که دولت حق وارد کردن آنها را برای خود محفوظ نموده و بکسی دیگر این حق را نمیدهد.

صورتیهای مذکوره راجع بهر سال اقتصادی که از اول تیرماه تا آخر خرداد ماه سال دیگر است قابل جرح و تعدیل خواهد بود

وارد کردن اجناس مذکوره در فقره (۱) بیش از مبلغ یا میزان معینه از طرف دولت ممنوع است مگر با اجازه مخصوص هیئت دولت.

رئیس - در ماده پنج نظری نیست ماده شش قرائت می شود ...

بوشهری - بنده پیشنهاد دارم

رئیس - می رود بکمبسیون ...

یونس آقا - بنده عرضی دارم

رئیس - آقای یونس آقا

یونس آقا - بنده در ماده دو رقی که مذاکرات میشد اجازه خواستم برای حرف زدن و همینطور در ماده سوم متأسفانه به بنده وقت نرسید و آقایان فرمودند مذاکرات کافی است. بعقیده بنده این قانون از قوانینی است که خیلی باید در آن مذاکره شود در این موضوع باید مذکرات زیاد بعمل آید و نباید برای یکی دو ساعت گفت کافی است و بلکه یک روز دو روز سه روز در این موضوع زیادتر بحث شود بلکه پنج روز زیادتر بحث بشود برای اینکه این برای مملکت یکی از قوانینی است که تا بحال هیچوقت سابقه نداشته است در ماده دوم که بنده عرض داشتم آن این است که در این جا ذکر می شود که

رئیس - ما التزام داریم که در هر ماده

راجع بهمان ماده مذاکره کنیم ماده دوم گذشت شما باید در ماده پنج صحبت بفرمائید.

رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - بنده در عبارت اخیر این ماده عرض داشتم و آن این بود که در اینجا نوشته است: (وارد کردن اجناس مذکوره در فقره (۱) پیش از مبلغ یا میزان مقید از طرف دولت ممنوع است) بعد نوشته است مگر با اجازه مخصوص دولت. یعنی دولت دوتا دولت است؟! وقتی که گفتیم ممنوع است از طرف دولت دیگر عبارت مگر با اجازه مخصوص دولت زیادی است و خوب عبارتی نیست باید عوضش کرد.

وزیر عدلیه - مقصود از این عبارت این است که عرض می‌کنم حالا اگر عبارت وافی برای این مقصود نیست ممکن است پیشنهاد بفرمائید تا در کمیسیون اصلاح شود مقصود این است که دولت می‌آید اجناس را تقسیم میکند بیک میزان معینی بدفاتر و از آن میزان نمی‌شود بیشتر وارد کرد یعنی مطابق آن دفتر اگر صد خروار می‌شود قند وارد کرد بیشتر از آن نمیشود - اگر آمدیم دیدیم که پانصد خروار میشود وارد کرد دیگر بیشتر نمی‌شود این را یا تقسیم میکنیم و بدفاتر میدهیم و باز اجازه میدهیم بطور کلی که خوب اگر علاوه بر آن میزان شد اجازه ندهند ولی خیر ممکن است که یک موقعی در یکی از دفاتر پیش بیاید که در آن محل جنس واقفاً خیلی کمیاب است خیلی گران میشود یا در یک موردی یک تفاوت مختصری پیدا میشود. مثلاً یک قدری بیشتر است پنج من از آن میزان معین اضافه شد این را دیگر نگویند که آقایان باید این جنس را برگردانید. اصل مقصود بجای خودش صحیح است که اگر یک تقسیم‌بندی کردند بیشتر از آن میزان اجازه ورود ندهند مقصود این است حالا اگر عبارت بهتری بنظرتان میرسد ممکن است پیشنهاد بفرمائید تا در کمیسیون اصلاح شود.

رئیس - آقای طاهری

دکتر طاهری - بنده تصور می‌کنم که اشکال آقای یاسائی این نبود که آقای وزیر فرمودند عبارت را طرز

خواندنش را ایراد دارند و میفرمایند که چرا دودفعه دولت نوشته شده است (وزیر عدلیه - عرض کردم پیشنهاد بفرمایند) این صحیح است اگر توجه بفرمایند عبارت را اینطور باید خواند که (وارد کردن اجناس مذکوره در فقره الف بیش از مبلغ یا میزان معینه از طرف دولت ممنوع است مگر با اجازه مخصوص هیئت دولت) آقای یاسائی اینطور عبارت را فرمودند که بیش از میزان معین از طرف دولت ممنوع است و دوتا دولت ممنوع است اینجا است نیست آقای اینطور میزان معینه از طرف دولت بعد می‌گوید مگر با اجازه مخصوص دولت عبارت صحیح است.

رئیس - پیشنهادات قرائت میشود:

پیشنهاد آقای بوشهری

پیشنهاد راجع بماده پنج. قسمت آخر ماده پنج باین ترتیب اصلاح شود: صورت های مذکوره راجع بهر سال اقتصادی که از اول تیر ماه تا آخر خرداد ماه سال دیگر است از طرف دولت قابل جرح و تعدیل خواهد بود

پیشنهاد دیگر آقای بوشهری

پیشنهاد راجع بماده پنج. جمله‌ها در نظر گرفتن مدتی که برای سفارش و حمل اجناس لازم است زائد و بایستی حذف شود.

پیشنهاد آقای امیر عامری

بنده پیشنهاد میکنم که سال اقتصادی را در شهریور ماه قرار دهند.

پیشنهاد آقای یاسائی

بنده پیشنهاد میکنم عبارت (مگر با اجازه مخصوص هیئت دولت) در ماده ۵ حذف شود

رئیس - ماده شش قرائت میشود...

فرشی - بنده پیشنهاد عرض کرده‌ام

رئیس - متعلق است بماده چهار بکمیسیون میفرستیم

ماده ۶ - وارد نمودن هر یک از محصولات خارجه به خاک ایران علاوه بر شرط صدور محصولات ایران مشروط بتأدیه حقوق و عوارضی که در موقع ورود اخذ میشود به

میزان هر یک قران دوخمس ریال طلا خواهد بود بعلاوه ممکن است از طرف دولت ساخته شدن آنها بطور خاصی و با بسته شدن بشکل مخصوص شرط ورود قرار داده شود اخذ حقوق صدوری نیز بریال طلا بعمل خواهد آمد.

رئیس - ماده هفت قرائت میشود:

ماده ۷ - برای حفظ منافع عموم وارد کنندگان کلیه اجناس مذکوره در فقره (۱) ماده ۵ از طرف دولت بین دفاتر گمرکی معینی تقسیم شده و فقط بهمان میزان اجازه ورود از دفاتر مذکور داده خواهد شد. ورود اجناس اضافی از دفاتر معینه ممنوع است مگر با اجازه مخصوص دولت همچنین دولت حق خواهد داشت که صدور پاره اجناس ایران را فقط از دفاتر معینه تجویز کرده و از دفاتر دیگر منع نماید

رئیس - آقای مؤید احمدی

مؤید احمدی - بنده یک قسمت اخیر ماده را نفهمیدم فلسفه اش چیست اینکه صادر کننده از هر بندری بخواهد صادر کند ما باید آرزو کنیم که امتعه ایران صادر شود از هر طرفی می‌خواهد باشد حالا ورود را دولت یک نظری داشته است از یک بنادر مخصوصی بگذارند ولی صدور را چه نظری داشته باید آزاد بگذارند از هر بندری می‌خواهد برود

مخبر - عرض کنم این جا یک نکته خیلی واضحی است و گمان نمیکنم قابل اعتراض باشد برای اینکه همیشه صدور حق ورود را میدهد از بعضی بنادر هم اساساً صدور بیشتر میشود. آنوقت باید تمام ورودی شما هم از آن بندر باشد در صورتیکه باید بهمه بنادر مملکت تقسیم شود

یاسائی - بنده عرض داشتم

رئیس - بفرمائید

یاسائی - راجع بقسمت اول ماده بنده عرضی داشتم آقای مخبر توجه کنند که ماده اصلاح شود. لزومی ندارد نوشته بود برای حفظ منافع عموم وارد کنندگان (مخبر - صحیح است) همان اصل مطلب را مینوشتند بهتر بود ذکر فلسفه قانون در متن ماده لزومی ندارد

وزیر عدلیه - صحیح است پیشنهاد بدهید

پیشنهاد آقای یاسائی

مقام محترم ریاست مجلس - بنده پیشنهاد میکنم در ماده هفتم برای حفظ منافع عموم وارد کنندگان حذف شود.

[۶ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه]

رئیس - پیشنهاد ختم جلسه شده است. اگر موافقت میفرمایند جلسه آتی فردا سه ساعت قبل از ظهر دستور

بقیه این لایحه

(مجلس سه ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر